

(המשך מעמוד 7)

מקורית זו, לתוצאות העגומות של עצה אשה.

זנב להשכיר

"היה היה כרם מאורגן. ובכרם המאורגן היה שועל קטן בלתי מאורגן, שועל קטן וחבלני".

במלים אלה פתח בשבוע שעבר עמוס קינן, המעלה רק לעתים רחוקות חיוך על שפתיו, מדור יומי חדש בחרות, בשם שועל לים קטנים (שתי מלותיו הראשונות של פסוק שיר השירים: שועלים קטנים מחבלים כרמים). המלים הראשונות לא היו מקריות, היתה להן כוונה אוטוביוגרפית מפורשת. היתה זו חזרתו של המחמד בין כותבי המדור עוזי ושות' בהארץ בשעתו לזירת העתונות, אחרי שנעדר ממנה, לפחות בשמו האמיתי, משך שנה וחצי.

אפילו בנגב לא משך שנה וחצי זו היה קינן, כמו חברו-לאשמה, שאלתיאל בן יאיר, מחסר עבודה. למרות זכויו במשפט, לא הצליח עמוס קינן לחזור לעבודתו ב"עונו לשעבר, הארץ", או לקבל עבודה בעתונים אחרים ואפילו בשטח אחר. אפילו נסיונותיו להשיג עבודה בנגב יחד עם חברו, עלו בתוהו.

חורשיים לאחר שהצליח חברו סוף סוף למצוא עבודה באריתריאה (העולם הזה 837), גבר גם תיאבוננו של קינן, הוא הציח להשיג את הסכמתה של מערכת חרות להעסיקו. אמר הוא: עכשיו כבר לא איכ"פ לי אצל מי אעבוד. אני מוכן להיות חרב להשכיר, ובלבד שיהיה לי למי להשי"כר אותה" במקום חרב. בחר סמל מתאים יותר: זנב-שועל, אליו מחובר לפיד בוער, זכר לשועלי שמשון. נחמתו היחידה: המע"רת לא דרשה ממנו במפורש להתאים את מדורו לרמה המפלגה המוציאה את העתון, השאירה לו חופש-פעולה במדורו. בכך נדחתה לחקופה בלתי-ידועה-מראש תוכניתו הנואשת של קינן, לצאת לחוץ-לארץ, לחפש את לחמו מעבר-לים.

הכנסת

סינמה חוקית

משך יום אחד בשבוע שעבר שבתה ה-עבודה באולם הכנסת. האמתלה הרשמית היתה לתת לחקידות הדומנות לסיים את עבודתן. אולם ח"כים רבים תפשו את המצב

מגורש אריה אנקר

"מה שזורעים, קוצרים!"

לאמיתו, להציגו איש את רעהו: "בואו, יש סינמה!"

הסינמה התקיימה בקומה השניה, באולם הוועדות. המארגנים היו שתי חברות הו"כ, נים, כרמל וגבע, שביקשו להראות את תרצתן לח"כים, על מנת לשכנעם להעביר את הצעת החוק שתחייב את בעלי בתי-הקולנוע להציג יומן עברי בכל הצגה (העולם

...מייסד המדור היה בנימין תמוז, כיום עורך השבועון הארץ שלנו. עם נסיעתו ל-חוף-לארץ, בשעתו עבר המדור לידי עמוס קינן, הוצא מידינו מאז הואטס בהנחת הפצצה בביתו של שר התחבורה לשעבר, דוד צבי פנקס, נמסר לאריה זיו, חבר המערכת גם הוא.

"... פרט לתקופה קצרה, בה צייר קריקטור רה יומית בהארץ בשם הכושי, שהופסקה כעבור חודשיים על ידי העורך.

הזה 839). היה זה הנסיון הגדול הראשון לנהל בכנסת מסע תעמולה מאורגן כמעט בנוסח אמריקאי.

תעמולה חיים. מסע זה לא היה מיותר. חברות היומנים נתקלו בהתנגדות עקשנית לאורך כל החזית. כמה עתונים הפגינו אותם במאמרי מחאה. אפילו בקרב הח"כים נש"אלה השאלה: "האם אפשר לכפות צרכי-תרבות על האזרחים,"

האמת היתה שלא האזרחים היו זקוקים לכפיה, אלא בעלי בתי-הקולנוע, שהעדיפו להציג סרטי-תעמולה זרים, שלא עלו להם כסף, במקום להציג יומן ישראלי העולה במצלצלים. גם הנימוק השני, שמתן הגנה חוקית תעורר את חברות היומנים לחלק ביניהן את השוק ולהאמיר את המחירים לא היתה נכונה. לפי החוק המוצע ייקבעו המחירים על ידי ועדה מטעם הממשלה.

בינתיים הבטיחו החברות לצאת להתחרות אמיתית ביניהן, להוציא כל אחת יומן ל-ש"בוע. אם תתגשם הבטחה זו, יוכל הקהל עצמו לבחור בין כרמל, השם את ההגש על אינפורמציה, לבין גבע, הסומך יותר על פרשנות מבדחת."

המשק

הא צר במיצר

מאז החלה הלירה הישראלית להתדרדר ב"מדורן, היה האוצר מוכרח להכנע לתביעות היבואנים, משקיעי ההון והחולשים על ה-מגביות בחוץ לארץ. לקבוצה להם שער חלי-פין גבוה מהרשמי עבור הדולארים שהם מכ-ניסים לארץ. הם טענו שלא יוכלו לבצע את המטרות שלשמן אספו את הכסף, אם יקב"לו לירות ישראליות כה מעטות עבור הדור-לארים הרבים שהם מכניסים, והאוצר נאלץ להכיר בצדקתה של תביעה זו.

אך מרגע שהכיר בה, נכנסה המדיניות הכלכלית למבוי סתום: בו בזמן שהאוצר נאלץ לשלם לירות רבות עבור הכנסותיו ב-דולארים, קיבל לירות מעטות עבור הדור-לארים שהוציא. הסיבה: לכל המצרבים ה-חיוניים נקבעו שערים נמוכים, כמו פרו-טה לדולאר עבור סוכר, חיטה ושמינים או לירה לדולאר עבור דלק. מאחר שלמשקיעים נאלץ-האוצר לשלם 1.8 ל"י לדולאר ולמג-בית 1.4 ל"י לדולאר, היה ברור שבקרב ה-חליפין ייווצר גרעון ענקי.

קואליציה, קשה יותר. כשהגיע גרעון זה לעשרות מיליוני ל"י, דרש לוי אשכול, שר האוצר, לבטל את כל השערים הנמוכים. אמנם, גם לפני כן הועלו למעשה השערים עליידי כן שהוטלו על המצרבים מסי-עקיפין שונים: תשלומים לקרן הש-וואה, קרן תמורה, קרן חליפין ואחרים. אך הגרעון הצטבר בכל זאת. דרש שר האוצר: שער של לירה לדולר לייבוא המזונות החיו-ניים, 1.80 ל"י לדולר לכל שאר הייבוא.

ברור היה שצעד זה ייקר את כל המזונות במידה רבה, וייצור בעיות חמורות: ישנן כיום בארץ רבבות משפחות שהתקירות מחיר הלחם תחריף את הרעב, פשוטו כמשמעו, ה-שורר בהן. מהר לכן דובר הממשלה להס-ביר: הדבר לא יגרם לעליית מחירים, משום שהאוצר יחתר על מיסי העקיפין שהיו נהר-גים עד כה ומחיר המזונות יישאר במקומו.

אולם רק מעטים נרגעו: גרעון האוצר ב-קרן החליפין גדל והולך, עובדי המדינה מקבלים את משכורתם באיחור רב ותוכנית הפיתוח מתעכבת. אין להניח שבאורח פלא יימצאו מקורות כספיים חדשים לכיסוי ה-הפסדים.

אובנם, קרוב לתדאי שההתקירות לא תחול מיד. כי ככל שמצב האוצר קשה, הרי מצב הקואליציה קשה עוד יותר. הציונים הכל-ליים, העומדים אולי על סף עזיבת הממש-לה, מעדיפים להשאיר את מבצע ההתקירות לממשלה הבאה.

קיבוצים

אחפשים: צדק

"אני מציע שהחברים העובדים בכל ענף יבחרו מדי שנה במנהל הענף", אמר אריה אנקר, החבר החדש, באספת החברים ב-רמתי'יוחנן. היתה זו הצעה רגילה שכמוה נשמעות רבות באספות רבות, אולם היא קבעה את גורלו של המציע.

כשהתישב אנקר, מניצולי המחנות באי-

• כתובה בידי פזמונאי הפלמ"ח חיים חפר.

נתנע מזכיא גרינוולד

"יש לי הוכחות"

פרבר אשכ, לא הסיל עליו עם זאת כל עו"ש.

בינתיים נתקבל אנקר כחבר בקיבוץ אחר. הוא מרוצה מביתו החדש, וביתו ה-חדש מרוצה ממנו. אך זכר הדברים שקרו ברמתי'יוחנן אינו נותן לו מנוח. הוא מת-רוצץ בין ההסתדרות למפלגה, דורש בלי הרף פיצוי מוסרי על כל מה שעוללו ברמתי'יוחנן. "זה היה סאדיום! ברבריות!" אמר. "האם מותר לעשות דבר כזה? בדרך זו הורסים את כל המבנה של הקבוצה. כי חקלאים הם צריכים לדעת — מה שזורעים, את זה קוצרים!"

משפט

צדק, צדק תרדוף

מלבד המקצוע בו הוא עוסק, יש לכל אדם גם חובבות מיוחדת לו, בה מתגלה אי-שיותו האמיתי. אחד בונה טיסנים, שני מ-טפס על הרים, שלישי אוסף בולים, רביעי לוקח בכל רגע פנוי חכה ויוצא לדוג דגים.

למלכיאל גרינוולד (72) יש הובי בלתי רגיל במקצת: הוא כותב. לא שירי אהבה או סיפורים ממלאים את סלי העורכים — כתביו של גרינוולד הם מסוג אחר לגמרי, הם מכילים קיסרוג חריף על מספר רב של אנשים, מגיעים לקהל מצומצם תחת הכור-הרת מכתבים אל חברי במדורו (פנימי!). אך בין המקבלים נמנים גם כמה אנשים בלי תי מפלגתיים וכל מערכות העתונים.

חג-מולד באנגליה. כל מילה שניה במכתבים אלה יכולה להיות נושא נכבד ל-משפט או להוצאת דיבה. משפטים כמו "עריק, מוזיק תעודות וגייבור העולם התחתון" או "עמוס בן-גוריון, סגן מנהל המשטרה ביש-רל, איש עסקים מצליח ובעל הווילה חדשה בהרצליה, הפליג גם השנה, כימים ימימה, לאנגליה כדי לחוג את חג המולד בחוג ה-משפחה! השבח לאלוהים!" — מפוררים במכתביו בכל שורה שניה כמעט.

אך רוב קורבנותיו העדיפו עד כה, משום מה, שלא להגיב על האשמותיו הוותכות של גרינוולד. הראשון העומד להביא אותו לפני בית הדין, ב-17 ביאנואר 1954, הוא היועץ המשפטי של ממשלת ישראל, חיים כהן (שער העולם הזה 829). האשמה: הו-צאת שם רע על ידי ישראל קסטנר, סקיד גבוה במשרד המסחר והתעשייה, נגדו הטיח גרינוולד שורה ארוכה של האשמות, המ-ש"ת תרוע על יותר מששה עמודי סטנטיל צפוי-פים, כינה אותו בין השאר, "משחף פער-

רופה, בחיפה עם אשתו שליוה ומצא עובי-דה במקצועו, מסגרות, עדיין לא היה אושר-רו שלם. בתנועת-הנוער דרור בפולין הח-הוץ לראות את שיא החיים בהליכה לק-בוץ. אם הרחיקו אותו נסיבות החיים מ-חלום-הנוערם המתוק, אין פרושו שהח-לום מת. כשליבלבו נוצניה הראשונים של תנועות מן העיר אל הכפר, נמנה על רא-שוני הנרשמים, נשלח לקבוצת רמתי'יוחנן הסמוכה לחיפה.

"הזיכנע או להשירים!" בלב קל התפטר אריה מעבודתו, עזב את דירתו, יצא עם אשתו וילדיו לרמתי'יוחנן, בה המ-שיך לעבוד במקצועו לשביעת רצונו ורצון-החברים.

לעבוד בענף המשק בשלחה, להתעניין-אך מעט בעסקי צבור — אין חיים שקטים מאלה. אנקר לא הסתפק בכך. הוא רצה להיות שותף פעיל בחיי החברה ובאספות-החברים.

ההצעה שהעלה היתה רגילה ותמימה מאוד. אך היא העלתה עליו את חמתו של חבר המשק החתיק, יוסף פרבר, שהצעתו הנגדית נשארה במיעוט. "מאותו יום", טען אריה, "לא היו חיי קרובים חיים". פרבר, עסקן צבורי ומפלגתי נודע, התאנה אליו ככל אשר יכול. כשניסה אנקר לתבוע את הצדק בוועדות הקבוצה, הודו החברים ה-אחראיים בחציפה שאומנם הצדק אתו, אך לא קיימו בידור, משום שפרבר התנגד ל-כך. אמר לו מרכז ועדת החברים: "אתה צריך להכנע או להשלים. ככה זה!" טע-נותיו של אנקר, שהסאמך על החוקה הבלי-תי-תחובה של הקבוצה, נדחו באין אונים.

"בלי שום נימוק!" אנקר המשיך ל-עמוד על שלו. אם סרבו החזעיות המוסמ-כות לכך לערוך את הברור, דרש הוא, יו-בא הענין לפני האספה.

האחראיים לדבר הבטיחו לעשות זאת, דחו את ביצוע הדבר מפעם לפעם באמת-לות שונות. גם נסיונותיו להרים את קולו מעל דפי העלון המקומי, ברמה, לא נשאו פרי. העורך סירב להדפיס את רשימותיו.

כשקם לבסוף אנקר באחת האספות ל-הסביר במלים נרגשות את המתרחש בינו לבין פרבר, ענה פרבר במלים קצרות: "אני מציע לערוך משאל בדבר הוצאתו של החבר אנקר מן המשק". כששאל אריה ה-גדה מה הנימוקים להצעה, היתה התשובה קצרה לא פחות: "בלי שום נימוק!"

"סאדיום! ברבריות! פשע!" ה-משאל הסתיים בהצלחתו המובנת מאלה של פרבר.

אנקר התחיל לחפש לעצמו מוצא מן ה-סבך. הוא מצא עבודה במקצועו באחד מ-בתי המלאכה של מפרץ חיפה. את אשתו ואת ילדיו השאיר, עד למציאת דירה מת-אימה (דבר לא קל), בקבוצה. אך פרבר לא השלים גם עם שהיה זמנית זאת. הוא דרש כאנקר לקחת את מישפחתו מהמשק מיד. הציע לו שיכוון של חדר אחד בעכו. כש-סירב אנקר לקבל את השכון המוצע, הת-פתחו חילופי דברים סוערים, שהסתיימו במכות נאמנות, אמצעי שיכנוע שחבר ה-קבוצה החתיק לא היסס להפעילו כנגד ירי-בו.

אנקר, לוחם מטבעו, לא יכול לעבור על כך בשתיקה. הוא הביא את העניין בפני משפט החברים של ההסתדרות, שמצא את

הארץ

עברתי על רשמית הבנים ששרתו אתי בגורו, עברתי אפילו בשפתיהם (מכתבים בעולם הזה).

רחיל שיר, חיפה הדרך לנשואין רצופה שפתיים טובות. המשחק נערך בפתחת-תקוה ונסתיים בתל-אביב (הבקר).

י. ג. תל-אביב

ועוד רגלו נטויה. בלילה ירדה הטמפרטורה בירושלים שתי מעלות למטה מנקודת הכפור ואי-לו במשך יום-אחמול היתה ב-101 מ-לות מעל לנקודת הכפור (מעריב).

מ. רושצ'וק, תל-אביב בצנורות הרותחים קפאו המים.